

Matt 25,1-13

Lignelsen om de ti brudepiger er en svær tekst, ja mange mener, at den ligefrem er forargelig. Her hører vi om nogle kloge piger, som får adgang til bryllupssalen, og om nogle tåbelige piger, som bliver holdt uden for. Kan det være et glædeligt budskab at høre om en lys festsal omgivet af et mørke, hvor nogle mennesker lukkes ude. Og hvad med de fem kloge piger. Ligner de ikke klassens flinke fortro, der aldrig har fletningerne i postkassen, men altid orden i sagerne? Hvorfor nægter de at dele deres ekstra lampeolie med de andre?

De mange spørgsmål hænger sammen med, at vi ofte hæfter os ved brudgommens ord til de ukloge piger: ”Jeg kender jer ikke”. Men det er ikke tekstens primære anliggende. Det primære anliggende kommer til udtryk i den afsluttende formaning: ”Våg derfor, for I kender hverken dagen eller timen”.

Fortællingen har to centrale temaer. Det ene tema er Herrens komme eller Gudsriget. Det andet tema er brudepigernes holdning og forventninger. De to temaer gør fortællingen til en af adventstidens prædikentekster. Advent kendetegnes for det første ved tanken om Herrens komme, på latin *adventus*. Advent er for det andet forventningens tid. Lad os se på hvert af disse temaer.

Det første og det vigtigste tema er Herrens komme eller Gudsriget. Hovedsagen i lignelsen om brudepigerne er ikke det, der sker med de fem tåbelige brudepiger, men det, den siger om Gudsriget. Læg mærke til indledningen: Himmeriget lignes ved 10 brudepiger, altså ikke kun ved de fem kloge. Der er ikke tale om en lignelse, der vil sætte skel mellem mennesker, mellem de gode og de onde.

Det andet tema er brudepigernes reaktion, deres ventetid, forventninger og holdninger. En forventning kan komme til udtryk på to måder. En forventning kan være forbundet med frygt, men den kan også være forbundet med håb. Det ved alle, som venter på et vigtigt svar – det kunne f.eks. være resultatet af en undersøgelse på hospitalet eller et eksamensresultat. Man kan vente på noget med frygt, fordi man frygter det, der er usikkert. Når man frygter noget, lukker man sig ind i sit eget sind, i sin egen verden og i sit eget selvskabte fængsel. Men man kan også vente på noget med håb. Så er der tale om en positiv forventning. Når man håber, åbner verden sig – både ens egen verden og andres verden.

Lignelsen kan forstås som en kamp mellem frygten og håbet ikke bare mellem to grupper af mennesker, men også i det enkelte menneske. Nogle af os vil give op. Vi kan kaste os i frygtens fangarme og lukke os inde med os selv og åndeligt talt falde i søvn. Andre tør håbe, de har modet til at tro. Tro på fremtiden. Og tro på, at den, vi venter, vil os det godt.

Er der en sammenhæng mellem de to hovedtemaer i lignelsen? Som nævnt er det vigtigt, at Himmeriget bliver sammenlignet med alle ti brudepiger og ikke kun med de fem. Det får Pia Søltøft til at foreslå flg. fortolkning: På trods af den hårde afslutning må vi antage, at både de gode og de dårlige kommer ind, men de kommer ikke ind med samme sind. Nogle er håbefulde, andre handler af frygt og derfor vanskelige at genkende som troende. Deraf brudgommens ord: Jeg kender jer ikke.*

Det er måske en overraskende læsning af historien. Men tolkningen støttes af det billede, vi i øvrigt har af Gudsriget i Jesu forkyndelse. Som eksempel kan vi tage lignelsen om det store gæstebud. Ikke alle, der er indbudt, kommer med til festen. De først indbudte bliver ikke lukket ude, men de har selv valgt at holde sig uden for. Da de får invitationen, er de optaget af andre gøremål. Derfor går indbydelsen ud til andre. Festsalen skal nemlig fyldes. Gudsriget er for alle, men det er ikke alle, der tager imod.

Dagens lignelse skal ikke høres som en løftet pegefinger med trusler om udelukkelse og straf, hvis ikke man forholder sig på en bestemt måde – som om Gudsriget er noget, man kan skræmme folk ind i. Jesu forkyndelse af Gudsriget var ingen skræmme-kampagne. Der kommer ikke nogen fri tro ud af en truende domsforkyndelse, kun en tro, der bygger på frygt. Man kan ikke skræmme folk ind i Gudsriget, men man kan invitere dem ind i det.

Men det kræver, at de indbudte tager imod. Af samme grund slutter lignelse med ordene: ”Våg derfor”. Det er en slags wake-up-call. I bibelforskningen kalder man den type lignelser for årvågenhedslignelser. Tilhørerne formanet til at være årvågne; det er nødvendigt med en personlig stillingtagen. Der er ikke tale om en slags gruppelivsforsikring, så man i flok og følge kan gå ind i Gudsriget, og der er heller ikke tale om, at de andre klarer tingene for en. Vi kan ikke leve livet på andres vegne, og vi kan heller ikke tro på andres vegne. De væsentligste ting i livet, som at spise, sove, elske, føde osv. kan vi ikke leve på anden hånd. Der er områder i livet, hvor det er én selv, der står til ansvar.

Det personlige engagement er altså vigtigt. Men endnu vigtigere, ja det vigtigste, er forkyndelsen af Gudsriget og af Jesu komme. ”Jesus lukkede ingen ude fra håbet til Gud. Han holdt en plads åben i sit rige – også for de ringeste” **. Det er det, der er kernen både i adventstiden og i julen. Det kommer til udtryk i mange adventssalmer, bl.a. ”Gør døren høj, gør porten vid”, som vi skal synge om et øjeblik, og ”Kom med, Guds familie, kom lad os tilbede”, som vi skal synge under nadveruddelingen; salmen slutter med ordene: ”Gud selv smiler til os, fattig, svag og lille. Han elsker i krybben sin jordiske slægt”.

Glædelig jul.

JN

* Pia Søltoft, ”Prædikenevejledning”, *Præsteforeningens Blad* 107. årg. (2017), 1183-1184.

** Andreas Davidsen, *Prædikener og lejlighedstaler*, Gyldendal 1977, 18.